MIRCEA NEDELCIU, ”AVENTURI ÎNTR-O CURTE INTERIOARĂ” – THE SEARCH FOR THE SELF IN A DESTRUCTURED WORLD

Gabriela Anamaria Gâlea

PhD, Universitatea ”1 Decembrie 1918” Alba-Iulia

Abstract:Enrolled in the experimental prose category, the volume proposes texts with a strong biographic nature- characters who oscillate between village and town, a lot of them born in the 1950s, the observational sphere being both the academia, and the „grey hats”. Using means specific to textualism- insertion, colage, direct transmissions, the play of narrative plans and of the narrative voices- Nedelciu seems to search for himself as an Author, in short stories which associate the theme of the journey with that of a confused inferiority. Placed within the world of the text and not above the fictional universe as a demiurgic hypostasis, the Author searches, confessing this step, an inner metaphysics of him quitting the claim to build compensatory universes and so detaching from the previous models- traditionalist or modernist- which offered reality constructs. Instead of a rhetoric that established the verisimilar, the authenticity defined as a lack of effort to provoke realistic illusions is preferred.

Keywords:Textualism, authenticity, direct transmissions, Author, search for himself

I. Textul ca realitate caleidoscopică

”Aventuri într-o curte interioară”, volumul de debut al scriitorului Mircea Nedelciu, 1979 propune o nouă viziune despre lume și scriitură a autorului care construiește o imagine caleidoiscopică a lumii deconstruind iluzia realismului. Existenței într-un spațiu cenușiu al comunismului și unicității perspectivei oficiale i se opune, în textul literar nedelcian, o pluralitate ontologică a unei ființe care se află într-o continuă căutare de sine printr-o nesfârșită mișcare înspre limită. Volumul oferă cititorului o schiță de poetică nedelciană spune Gheorghe Crăciun, prozator optzecist și prieten al autorului ”*Toată poetica sa, cu temele. Obsesiile, structurile compoziționale și formele retorice care l-au consacrat, se află depozitată, la vedere sau printre rânduri, în volumul de debut* (...).”[1]În acest sens , curtea interioară este echivalată cu ”ideea de univers narativ”, dar unul al evazionismului narativ, iar aventurile sunt ale spațiului scriptural, ale procesului prin care se naște ficțiunea, tot atâtea moduri de a scrie.

Universul nedelcian propune o geografie ficțională materializată în structura labirintului de tip rețea/ metafora rizomului[2], în care fiecare punct poate fi legat de un altul, mai precis generează un altul, fără interior și exterior, fără un centru și o margine fixe. Un labirint extensibil la infinit, cu o imagine în continuă metamorfoză, obligându-l pe acela care călătorește prin el să își corecteze mereu imaginea despre parte și întreg. Este imaginea unei lumi din care dispare stratificarea calitativă a spațiului și se abolește curgerea timpului, prin preferința pentru un acum care conține în sine trecutul – un altfel de trecut ar genera un altfel de prezent- și care poate genera o infinitate de existențe viitoare. Existența individului într-un asemenea spațiu se desfășoară evident, sub semnul inițierii, a cunoașterii de sine și de lume prin gândirea enciclopedică, oferind o cunoaștere conjecturală și contextuală.[3] Ori, existența într-o asemenea lume este modificată esențial față de cele anterioare din prisma raportului

[1] Gheorghe Crăciun, *Pactul somatografic*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009, p. 70
[2] Umberto Eco, *Anti-porfiriu* în *Gândirea slabă* de Giani Vattimo, Per Aldo Rovatti, Editura Pontica, Constanța, 1998, p.70
[3]Idem, p. 67

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

ființă-spațiu. În termenii Ioanei Em Petrescu, elementul central al modelului cultural numit postmodernism este noua identitate a individualului, înțeles ca nod structural de relații, individualul căpătând un statut de participator, "într-o relație de reciprocă implicare cu universul observat"[4]. O asemenea lume-țesătură este imaginată într-o scriitură cu aceleași caracteristici, un text țesătură. Preferința pentru *text* ca emblemă a unui nou tip de scriitură este explicată de Gheorghe Crăciun din perspectiva raportului dintre trup și literă: "*elementele care au dus la constituirea ideii de text sunt foarte diverse, ele țin de sintaxă, țin de un anumit tip de lexic, țin de percepție, țin de decupajele realului, țin de un anumit tip de construcție, de conștiința procesualității textului și de conștiința faptului că textul este ceva care se face sub ochii tăi și sub ochii cititorului și multe alte lucruri*".[5] Trăind într-un univers cu noi coordonate, scriitorul caută procedee noi care să îi permită reprezentarea acestuia în plan ficțional. Căutare de sine, căutarea unui sens al existenței în lumea complementarului, căutarea formei, literei celei mai potrivite pentru a mărturisi aceste coordonate existențiale. O triplă căutare care ni se dezvăluie ca o traversare spre zona liminalului atât din perspectiva existenței concrete într-un univers hibrid cum este cel comunist, cât și prin anunțarea unor noi forme de scriitură menite a provoca tensiunea, de a seduce un cititor invitat să se implice în procesul de deconstrucție de lume și construcție de sens. Căutarea se materializează în traversare, mișcare continuă al cărei unic scop este de observare, creionare a trăsăturilor definitorii ale spațiilor, fie ca vorbim despre o geografie ficțională, fie că intrăm în sfera naratologicului.

O estetică a liminalului[6] din perspectiva creației de text, a existenței în spațiul ficțiunii și a receptării operei literare. Intrarea în zona liminalului presupune însă patru transgresiuni ale frontierei, spune Adrian Oțoiu[7], în plan estetic – prin anularea frontierelor dintre literar și extraliterar, artă populară/artă elitistă, corporal – prin primatul acordat trupului, deci senzației, sensibilității în raport cu raționalul, social – interes pentru categorii defavorizate sau cu statut existențial incert și geografic – anularea ierarhiei rural/urban, centru/periferie.

Alcătuit din 13 proze scurte – subintitulat nuvele la sugestia editorului – primul volum de proză scurtă a lui Nedelciu ne propune o căutare de sine dintr-o dublă perspectivă: ontologică – a existenței individuale într-o lume definită prin trasee posibile și complementare – și a științei textului – nașterea scriiturii și procesul de receptare a acestuia de către un lector implicat. La momentul apariției este apreciată dimensiunea experimentală. Eugen Simion afirma că "*Prima lui carte (...) anunță debutul unei noi generații de prozatori și începutul unui nou stil în proza noastră. Stilul este direct, demonstrativ, normal, prozaic"*[8] în timp ce Gheorghe Perian se oprește asupra esteticii fragmentului și a discontinuității "*Acționând de multe ori asupra coerenței de suprafață a textului, Mircea Nedelciu, ca și colegii săi într-ale textualismului promovează o estetică a fragmentului și a discontinuității. Vom observa în acest sens, că narațiunea nu se desfășoară uniform și liniar, dintr-aceeași perspectivă, ci se întrerupe frecvent pentru a fi reluată brusc dintr-un alt unghi. Prozele oferă un nesfârșit spectacol naratologic prin tehnica interpolărilor, a intercalării de istorioare sau descrieri, ce pot să n-aibă nicio legătură cu firul epic principal, dar al căror scop este să submineze iluzia realistă prin fragmentare*."[9], iar Radu G Țeposu, cel care îl include în categoria textualiștilor, remarcă atât convenția sfărâmată, cât și preocuparea pentru faptul divers, cotidian "*Fiind înainte de toate, efort constant de subminare a iluziei prin scris, primele două volume (...) își apropie totuși realul cu o naturalețe aproape violentă. În spatele convenției sfărîmate cu o impertinență puțin agresivă și ironică , lumea își trăiește convulsia firească, fără farduri, fără stilizări."*[10]

[4] Ioana Em Petrescu, *Modernism/Postmodernism. O ipoteză*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p.30
[5] Mihai Vakulovski, *Portret de grup cu generația 80. Interviuri, Editura Tracus Arte, București, 2011, p. 342*
[6] Adrian Oțoiu*, Trafic de frontieră, Proza generației 80. Strategii* transgresive, Editura Paralela 45, Pitești, 2000 Asociată frecvent cu marginalitatea, liminalitatea -numită de Turner "pură potență, în care orice se poate întâmpla" – este locul unde "elementele culturii și societății sunt eliberate din configurațiile lor obișnuite și sunt recombinate în imagini bizare și terifiante" p. 40
[7]Adrian Oțoiu, *Ochiul bifurcate, limba șaiei. Proza generației 80. Strategii transgresive*, vol.2, Editura Paralela 45, Pitești, 2003 p.109
[8] Eugen Simion, *Scriitori români de azi*, vol IV, Editura Cartea Românească, București, 1989, p.581
[9] Gheorghe Perian, *Scriitori români postmoderni*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, p. 207
[10] Radu G Țeposu, *Istoria tragică și grotescă a întunecatului deceniu literar nouă,* ediția a III-a, Editura Cartea Românească, București, 2006, p. 185

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

Cele două dimensiuni sunt identificabile atât la nivelul scriiturii, prin ”ingineriile textuale” utilizate de Nedelciu, cât și la nivelul tematicii. Înscris în categoria prozei experimentale, volumul propune texte cu un marcat caracter biografic – personaje care pendulează între sat și oraș, multe născute în 1950, sfera de observație fiind deopotrivă mediul academic, cât și ”pălăriile cenușii”. Utilizând mijloacele specifice textualismului – inserția, colajul, transmisiuni directe, jocul planurilor narative și al vocilor narative - Nedelciu pare să se caute pe sine însuși ca Autor, în scurte povestiri care asociază tema călătoriei cu cea a unei interiorități debusolate[11]. Așezat în interiorul lumii textului și nu deasupra universului ficțional ca ipostază demiurgică, Autorul caută, mărturisind acest demers, o metafizică interioară a acestuia renunțând la pretenția de a construi universuri compensative și delimitându-se astfel de modelele anterioare -tradiționaliste sau moderniste- care ofereau constructe ale realității. În locul unei retorici care instituia verosimilul, e preferată autenticitatea definită ca lipsă a efortului de a provoca iluzii realiste. Componenta biografică nu mai este una explicită, ci se manifestă la nivel psihic sau perceptiv. Cele două nivele ale textului – epicul și comentariile eseistice, metatexuale - se întrepătrund sau se despart, fiind teritorii între care se naște ruptura. Ori tocmai aici apare demersul scriitoricesc, pentru că a scrie un text înseamnă a căuta și a aprofunda o limită ” *Cel care scrie caută o limită, acel punct din care poate fi sesizată cel mai clar diferența dintre eu și lume. El va căuta această ruptură pentru a o aprofunda, pentru a o anula. A țese, a reface ceva ce e tăiat, rupt, împărțit în două înseamnă a scrie un text. Un pact, în același timp ontologic și terapeutic”*[12]. Așezându-se la limita dintre actul scrierii și text, Autorul ne invită nu doar în laboratorul de creație, ci ne ghidează în descoperirea lumii din text. Dialogul permanent cu Cititorul, înscris în interiorul lumii create, oferă acestuia o altă ipostază, transformându-l în instanță creatoare.

Temele predilecte ale primului volum, călătoria și căutarea identității așază personajele în spațiu liminal, non-loc, punct de trecere înspre o nouă etapă promisă, dar niciodată dobândită. Excursii, călătorii, căderi, aventuri dezvăluie treceri, traversări dinspre spațiul urban spre cel rural, centru și periferie, bibliotecă/cultură și natură, trecut/prezent fără să stabilească un raport calitativ între acestea. Personaje adolescentine, ”pălăriile cenușii”, studenți sau intelectuali – toți își caută drumul spre sine rătăcind aparent. Lipsite de o dimensiune interioară, personajele nedelciene devin reflexe a tot ceea ce le înconjoară – individualul participator. Contemplarea nu mai e una de tip realist, privirea radiografiază detaliat spațiile care sunt asumate la nivelul simțurilor, urechea prinde zgomotul lumii, limbajele care dau formă, personalizează individul. Transpusă în text, o lume care se refuză reprezentării mimetice, există doar prin povestire, în timp ce se povestește.

II. O traversare – mic tratat de poetică nedeliciană

Un mic ”tratat” de a dejuca manipularea umanului, în speță, a cititorului, este ”O traversare”. Mircea Nedelciu oferă aici o ”rețetă” a construcției de lume simultan cu apariția acesteia parcurgând traseul dintre o contemplare de tip vedere ”o necesare alertare a ochiului” spre una de tip viziune, inițiatică ”*Și se închide în afară, deschizându-se înăuntru*.”[13] Text clar delimitat, marcând grafic, prin dispunerea în pagină, cele două universuri: al scriitorului manipulator -plan al reflecțiilor metatextuale- și al lumii create – evenimențial. Epicul este o poveste de dragoste, evident cu scop de maturizare, călătorii în diverse medii specifice socialismului: navetiști, litoralul românesc invadat de străini, studenți, intelectuali.

G.B, tânăr inginer de drumuri și poduri, se află, întâmplător spune naratorul, în 10 oct.75, în camera mizeră și insalubră a prietenului Nae D. după cum, tot întâmplător, este aici și Claudia ”*19 ani, ochi albaștri, absolventă a unui liceu din Constanța, fostă recepționeră sezonieră la hotelul ”Steaua de mare” din Eforie Nord, în ultima vreme fără loc de muncă și fără domiciliu stabil*”[14].

[11] Sanda Cordoș, prefață la volumul Mircea Nedelciu, *Proza scurtă.* Editura Compania, București, 2003, p.12 ” În cele mai bune pagini ale sale, această proză asociază tema călătoriei cu tema interiorității debusolate sau măcar contrariate, interioritatea unor indivizi care se mișcă pentru a nu-și îngădui răgazul unei analize, care ascultă vocile exterioare pentru a nu-și auzi vocea lăuntrică”
[12] Gheorghe Crăciun, op. cit. p 37
[13] Mircea Nedelciu, *Aventuri într-o curte interioară,* Editura Paralela 45, Pitești, 2014, p. 174
[14] Idem, p. 160

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

După o noapte pasională, marcând inițierea erotică a fetei, G.B pleacă spre locul de muncă la Nana. Aflăm că cei doi s-au cunoscut, întâmplător, la mare, în 5 iulie 1975 și au petrecut o noapte împreună, povestind. După câteva luni, Claudia îl sună și îi anunță venirea la București, fiind în căutarea unui loc de muncă. Drumul spre Nana este presărat cu observații asupra călătorilor, a analiză a autobuzului ca instrument de propagare a socialismului. Revenind în București, tânărul inginer trăiește revelația iubirii și coboară înfrigurat spre apartamentul în care o lăsase dimineața pe Claudia, dar are parte de deziluzia despărțirii. Cât despre Claudia, aceasta rămâne singură în camera mică și urât mirositoare, răsfoiește niște volume de fotografii, fixează în memorie ora la care a devenit femeie și pleacă apoi, eliberată de toate limitele trecutului.

Traversarea este mod de cunoaștere de sine, maturizare prin trecere prin spații diferite care, prin luare în posesie, determină trăsături individuale . O ”traversare” parcurge Claudia, tânăra de 19 ani, eliberată de spaima care i-a marcat existența. O ființă fragilă prin trecutul ei – dominat de violența unui tată tributar normelor lumii satului, care la rândul său trăiește cu spaima că fata lui i-ar putea provoca rușinea unei relații în afara căsătoriei – care descoperă libertatea în liceul din Constanța și apoi recepționară la un hotel de pe litoralul românesc frecventat de străini, descoperă bucuriile vieții occidentale. Dimensiunea interioară a personajului, corpul intim, subiectiv ne este refuzat, identitatea personajului se construiește prin reflectarea în spațiile pe care le parcurge și prin verbalizare ”*Povestește repede folosind ceea ce ar trebui să ne dea nouă impresia că ea e foarte detașată și foarte dezinvoltă*”[15]. Experiența erotică se impregnează de dimensiunea spațiului mic, haotic, ceea ce anulează dimensiunea excepțională din viața fetei. Senzația de claustrare este redată prin mise en abime: Claudia răsfoiește un album cu fotografii ale unor curți interioare ”este curtea interioară a unui spital sau unui oficiu”, limitarea spațială generând-o pe cea existențială. Gestul din final prin care îi lasă un bilet lui G.B. ”rolul tău s-a încheiat” poate sugera intrarea într-o nouă etapă a vieții.

Maturizarea lui G.B. este incertă. Personajul permite autorului traversarea unor medii sociale și pendularea între spații diferite: oraș/litoral, oraș/sat. În acest demers apare un ”personaj” – AUTOBUZUL. Mai mult decât un mijloc de transport ”*pare un animal uriaș care zburdă. Cînd se oprește, însă, are darul cameleonic de a se integra în peisaj*.”[16] Utilizând transferul semantic, autorul ne poartă print-o istorie a autobuzului - rată, cursa, autobuz- instrument al răspândirii socialismului. ”*Transportînd în fiecare dimineață aproape 80 de bărbați în puterea vîrstei dintr-un sat ilfovean spre diverse uzine ale capitalei, el devine inevitabil un fel de agora*”[17]. Spațiu liminal, între sat și oraș, autobuzul intră în categoria pragurilor, a non-locurilor prin lipsa unor repere care să fixeze existența, repere de natură geogrrafică sau genealogică, suspendând identitatea celor care călătoresc prin permanenta pendulare între doi topoi definitorii. Rupți dintr-o geografie cunoscută, definitorie, acești indivizi își re-construiesc un univers al lor chiar în mijlocul de transport. În lumea nedelciană, agora nu mai este în centrul universului, ci este chiar în spațiul de tranziției, no man s land. Autobuzul devine succesiv sală de ședințe în care se înfruntă opinii contradictorii, discuții esențializate, se citesc romane de dragoste sau Magazin istoric și Flacăra, loc al așteptării momentelor de sărbătoare sau al mărturisirii experiențelor de viață. Un spațiu al maturizării etice ”*Cei abonați sunt supralucizii. Ei nu mai pot fi victimele tentației imoralității, pe care o încearcă orice nou-venit într-un mare oraș, dar nici nu suportă presiunea nefastă a exigențelor stricte ale grupului mic, a prejudecăților acestuia* ”[18]. Zonă a libertății care face tranziția între ”locuri ale entuziasmului și locuri ale neîncrederii”. Aici G.B. își dezvăluie ipostaza de inginer-constructor și poziția socială superioară în raport cu alți navetiști. Ieșit din monotonia navetei, traseul fiind unul care se înscrie în circularitate prin repetare, G.B. trăiește, preț de o clipă, revelația unei posibile iubiri. Întors de la Nana, analizează – monolog interior – comportamentul Claudiei, convins fiind ca e îndrăgostită. Emoționat și entuziasmat coboară spre camera lui Nae D. doar pentru a descoperi iluzia. Prilej pentru Autor să reafirme strategiile de manipulare prin text ”*Dar G.B este un tip matur. El nu este nici măcar uimit, el doar spune <<Hm!>>, iar ochiul tău, alertat, revine asupra bietului cuvânt etichetă O TRAVERSARE și spune:*

[15]Idem, p. 170
[16] Idem, p. 172
[17] Ibidem
[18] Idem, p.173

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

<<Hm!>>. Da, da, chiar așa spune el, ochiul: "<<Hm! Hm!>> Și se-nchide în afară, deschizându-se înlăuntru."[19]

Planul metatextual alternează cu cel epic, marcând punctele nodale ale procesului de creație și ale receptării în egală măsură. Pagina se dezvăluie "*ca o țesătură de alb și negru*" accesibilă prin contemplare, privire atentă " *Are loc mai întâi o necesară alertare a ochiului în fața paginii, ca și o rememorare aproape inconștientă a capacităților celorlalte simțuri de-a completa, adăogi, presupune*"[20] Intrarea în lumea textului este pusă sub semnul ieșirii din cotidian "*renunți la te situa și față de celelalte repere*"[21] și prin luarea în posesie a spațiului, a paginii scrise. O dată cu Cititorul, personajul descoperă spațiul "*în camera din str. Armata Roșie, unde pereții sunt plini de fotografii porno din reviste italienești, cărți, coji de pâine și sticle goale sînt aruncate pe podeaua nemăturată de luni de zile, mirosuri dintre cele mai ciudate apasă umila ta respirație*"[22]. Apariția acestuia în spațiul ficțional necesită o definire în cel al procesului scriptural. Îndepărtându-se de imaginea tradițională a personajului "ființă de hârtie" barthesiană, Nedelciu îl definește ca "*simple părți din scheletul demonstrativ al paginii, și nu persoane cu picioare și mîini și ochi albaștri și idei despre lume și viață*"[23]. Personajele nedelciene aflate în căutarea unei identități "*nu sunt corpuri, ci energii: verbale, volatile, acționale, anamnetice*"[24]. Starea de incertitudine este marcată astfel de "*refuzul corpului intim, al corpului subiectiv ca alternativă identitară la presiunile lumii exterioar*e"[25].

O altă caracteristică a prozei tradiționale este ironizată: istoria definită de Genette ca derulare de evenimente se completează cu diegeza pentru a alcătui un construct al lumii. Ori, aceasta presupune o desfășurare epică temporală, un trecut-prezent si viitor care nu poate fi povestit decât din perspectiva ilimitată a unui narator omniscient. Refuzul omniscienței narative presupune și anularea temporalității. Plasată în interiorul lumii ficționale, vocea auctorială poate relata doar prezentul. "*Îndrăznesc să te intrig și să-ți spun că istoria nu îl are pe înapoi și nici pe înainte și că le conține pe amândouă în acum, în ciuda paginii ce se desfășoară metru în sus și în jos și de la stânga la dreapta*"[26] Detalii privind trecutul personajelor apar în pagina scrisă alături de afirmarea neputinței cititorului de a avea acces la acestea "*cum pot ele, capacitățile tale, să presupună acum ce se petrece la 5 iulie 1975 în holul hotelului Steaua de mare* ?[27]" Strategia auctorială este menită să accentueze rezistența la manipulare a Cititorului, să creeze acel cititor activ despre care Nedelciu vorbește în textele teoretice. "*Literatura care își respectă cititorul i se adresează ca unei ființe cu capacitate proprie de gândire și nu ca unui individ manevrabil*"[28] Detaliile din viața celor două personaje au relevanță doar pentru statutul lor din prezent. Identitatea lor este marcată prin elemente genealogice și sociale: Claudia e victima unui tată autoritar, care trăiește cu spaima că fiica sa l-ar putea face de rușine într-o crudă lume a satului, G.B. este un tânăr aventurier, navetist de la oraș la sat, fără o stare materială care să îi permită să plece de lângă părinți.

Îndepărtarea de o analiză interioară a personajului, de corpul intim care nu poate fi verbalizat, se produce ironic prin afirmarea imposibilității unui asemenea demers și totuși prin coborârea în interioritatea ființei ca demonstrație a prezenței în clipă, acum "*În spatele unei fețe, în asemenea condiții, vei încerca desigur să afli ce se petrece. Fără să-ți pese că un astfel de lucru de fapt nu e posibil, că posibilitățile de cunoaștere nu au ajuns la un asemenea stadiu. Dar cum insiști, iată, te voi amăgi din nou, și numai pentru a-ți demonstra că în acest acum tăcut și plin de mister există, de fapt, istoria zilei de ieri*"[29].

[19] Idem, p.174
[20] Idem, p. 158
[21] Idem, p. 159
[22] Idem, p. 159
[23] Idem, p. 160
[24] Gheorghe Crăciun, op. cit., p.70
[25] Idem, p.71
[26] Mircea Nedelciu, op. cit., p. 162
[27] Idem, p. 163
[28] Dialog cu prozatorul Mircea Nedelciu, interviu de Valeriu Bârgău, în "Tribuna", Cluj, anul XXXI, nr 5 (1571), 29 ianuarie 1987, p. 5
[29] Idem, p. 164

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

Un moment este dedicat intertextualității ca sursă improbabilă a revelației interioare a Cititorului, mod de a descoperi sensurile majore ale textului, evident prin cultura acestuia. G.B se află în autobuzul către Nana care oprește la o trecere de cale ferată. În față apare un camion cu porci, iar guițatul lor prilejuiește trimiterea la Dostoievski. ”*Deci, iată cum aceeași porci, loviți de aceeași boală, aleargă totuși în direcții opuse (unii dinspre sat spre oraș, alții dinspre oraș înspre sat). Acum tu vei fi nevoit (așa acționează o capcană) să accepți (după ce ai acceptat și locul)...să accepți că între loc (trei patru metri în spatele camionului de porci) și nume (G.B așteptând trecerea unui tren...) mai există și revelația. Revelația cui și a ce? Ce încearcă a ți se inocula? Pentru că un nume scris pe o pagină nu poate avea revelația a nimic*”[30] Anularea temporalității în plan ficțional provoacă o anulare și în planul receptării operei literare al cărei sens se naște în timpul lecturii, în prezentul lecturii.

Renunțarea la ipostaza demiurgică, realistă a Autorului creator de text este marcată prin coborârea metaleptică a acestuia în lumea ficțională și asumarea limitării ”n*ici eu, mircea nedelciu, cel din spatele paginii, cum s-ar spune, nu știu prea multe despre acest subiect*”[31]. Procedeul se înscrie în seria celor care generează autenticitatea ”*Existența într-un text literar a unui număr de propoziții ce aparțin în totalitate autorului (cu nume propriu), adică negestionate din punct de vedere al autenticității de niciun personaj, fac să dispară autenticitatea globală sau o pune în dubiu. Propozițiile puse pe seama celorlalte personaje (inclusiv naratorul și vocea auctorială) nu vor mai fi în acest caz părți gestionate din autenticitatea globală a naratorului, ci vor fi autentice*.”[32]

Textul nedelcian materializează cele patru transgresiuni necesare pentru a intra în zona liminalului: la nivel estetic autorul reia, ironic, mijloace ale unor tipare deja depășite, afirmând îndepărtarea de acestea: spațiu-timp, personaj, ipostaza autorului/cititorului și asumându-și tehnicile noi: metalepsa descendentă a autorului, multiplicarea vocilor narative, dialogismul, trecerile de la narațiunea la persoana I la persoana a III-a, transmisiuni directe etc. Geograficul și socialul se întrepătrund în construcția identitară a personajelor. Claudia, a cărei copilărie este marcată de normele restrictive ale satului românesc și de violența paternă asociată aceluiași spațiu, își construiește identitatea ca reflecție a spațiului citadin sinonim libertății. Experiența erotică denaturată de mizeria și haosul camerei infecte în care se produce, îi permite evadarea din ”curtea interioară” în care trăise până atunci. G.B. parcurge traseul în sens invers, navetând dinspre oraș înspre sat și înapoi, într-o mișcare circulară care îi refuză devenirea. Inițial, Claudia nu este pentru el decât un nume dintr-o listă lungă de cuceriri ”Roxana de la Cluj, Francoise din Bruges, Veronique din Nantes, Doina, Stela, Ioana, Marga din București, Jacqueline din Marseille și Vera din Kosice”[33], dar autoironia cu care prezintă ”*frivolitatea juvenilă, inconstanța și iresponsabilitatea specifică vârstei e dublată, la un moment dat de o gravitate nouă*”[34], G.B pare gata să își asume începutul unei iubiri. Bilețelul lăsat de fată demontează nota gravă trezind ”la realitate” cititorul.

BIBLIOGRAPHY

A. Volume

1. Nedelciu, Mircea, Proza scurtă. Aventuri într-o curte interioară. Efectul de ecou controlat. Amendament la instinctul proprietăţii. Şi ieri va fi o zi. Prefață de Sanda Cordoş, Editura Compania, Bucureşti,2003

[30] Idem, p.168
[31] Idem, p. 171
[32] Gheorghe Crăciun, Dialogul în proza scurtă (III) – revista ”Echinox”, nr. 5-6-7, mai-iunie-iulie 1982
[33]Idem, p. 133
[34] Adina Dinițoiu, *Proza lui Mircea Nedelciu. Puterile literaturii în fața politicului și a morții, ,*București, Editura Tracus Arte, 2011, p. 222

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

2. Nedelciu, Mircea, Opere I, Aventuri într-o curte interioară. Efectul de ecou controlat. Ediție îngrijită și prefațată de Ion Bogdan Lefter, Editura Paralela 45, Pitești, 2014
3. Nedelciu, Mircea , Zmeura de câmpie.roman împotriva memoriei , prefață de Sanda Cordoş, Editura Compania, Bucureşti, 2005
4. Nedelciu, Mircea, Tratament fabulatoriu, cu o prefaţă a autorului (1984) şi un avertisment la ed. a II-a (1996), Editura Allfa Paideia, Bucureşti, 1996
5. Nedelciu, Mircea, Zodia scafandrului, Editura Compania, Bucureşti, 2000
6. Nedelciu, Mircea, Babeți Adriana, Mihăieș, Mircea, Femeia în roșu, Editura Cartea Românească, București, 1990

B. Bibliografie critică orientativă

În volum:

1. BILȚ, Valeria, Mircea Nedelciu. Aventuri în curtea interioară a postmodernsimului, Iași, Prefață de Gheorghe Glodeanu, Editura Tipo Moldova, 2011
2. CĂLINESCU, Matei, Cinci feţe ale modernităţii. Modernism, avangardă, decadenţă, kitsch, postmodernism, București, Traducere de Tatiana Pătrulescu şi Radu Ţurcanu. Postfaţă de Mircea Martin, Editura Univers,1995
3. CĂRTĂRESCU, Mircea, Postmodernismul românesc.Postfaţă de Paul Cornea, Bucureşti, Editura Humanitas,1999
4. CORDOȘ, Sanda, Literatura între revoluție și reacțiune. Problema crizei în literatura română și rusă a secolului XX, Ediția a II-a adăugită,Cluj Napoca, Editura Biblioteca Apostrof, 2002
5. CRĂCIUN, Gheorghe,coord, Competiţia continuă, Generaţia 80 în texte teoretice, Piteşti, Editura Vlasie
6. CRĂCIUN, Gheorghe, Pactul somatografic, Editura Paralela 45, Pitești, 2009
7. CRĂCIUN, Gheorghe, Scriitorul și puterea sau despre puterea scriitorului, Ediție îngrijită de Carmen Mușat și Oana Crăciun, Prefață de Caius Dobrescu, Editura Cartea Românească, București, 2015
8. CROHMĂLNICEANU, Ovid. S., Amintiri deghizate, Ediție îngrijită și prefață de Ioana Pârvulescu, Editura Humanitas, București, 2012
9. DINIȚOIU, Adina, Proza lui Mircea Nedelciu. Puterile literaturii în fața politicului și a morții,București, Editura Tracus Arte, 2011
10. DOMAN, Dumitru Augustin, Generația 80 văzută din interior, o istorie a grupării în interviuri, Editura Tracus Arte, București, 2010
11. HUTCHEON, Linda, Politica postodernismului, traducere de Mircea Deac, Bucureşti, Editura Univers,1997
12. IONESCU, Al. Th., Mircea Nedelciu.Monografie, antologie comentată, receptare critică, Braşov, Editura Aula, 2001
13. LEFTER, Ion Bogdan, O Oglindă purtată de-a lungul unui drum.Fotograme din postmodernitatea românească, Pitești, Editura Paralela 45, 2010
14. LEFTER, Ion Bogdan, 7 postmoderni: Nedelciu, Crăciun, Muller, Petculescu, Gogea, Danilov, Ghiu, Editura Paralela 45, Pitești, 2010
15. LYOTARD, Jean –Francois, Condiţia postmodernă.Raport asupra cunoaşterii, Cluj Napoca, Traducere şi cuvânt înainte de Ciprian Mihali, Editura Design&Print, 2003
16. MILOI, Ionuț, Geografii semnificative. Spațiul în proza scurtă a lui Mircea Nedelciu, Prefață de Sanda Cordoș,Cluj Napoca, Editura Limes, 2011
17. MUȘAT, Carmen, Strategiile subversiunii. Incursiuni în proza postmodernă, ediția a II-a, București, Editura Cartea Românească, 2008
18. NEGOIȚESCU, I., Scriitori contemporani, ediţie îngrijită de Dan Damaschin,Cluj, Editura Dacia, 1994
19. NEGRICI, Eugen, Literatura română sub comunism. Proza, București, Editura Fundației Pro, 2003

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)

20. OȚOIU, Adrian, Trafic de frontieră. Proza generației 80. Strategii transgresive I, Pitești, Editura Paralela 45, 2000
21. OȚOIU, Adrian, Ochiul bifurcat, limba șasie. Proza generației 80. Strategii transgresive, II, Pitești, Editura Paralela 45, 2003
22. PERIAN, Gheorghe, Scriitori români postmoderni, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1996

BDD-A26518 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-15 02:41:51 UTC)